

Työttömyys Ja Kone

(Suomennos I. W. W:n julkaisemasta kirjasta
"Unemployment and the Machine")

(Jatkoa edelliseen numeroon)

TEOLLINEN vallankumous, joka teki voimalla käyvän koneiston vallitsevaksi menettelytavaksi rikkauden tuotannossa, alkoi vuoden 1735 vaiheilla. Sanomme "vallitsevaksi menettelytavaksi," sillä silloin kun tehoisampi tehtävien suoritustapa tulee yleisesti käytäntöön, vanhemmat ja vähemmän tehoisat menetelmät katoavat vain vähitellen. Niitä edelleen säilyy, mutta vain kuolevan kulttuurin muinaisjätteinä. Energian tuhlauksen välttäminen edistyneemmillä menettelytavoilla on se joka vähentää yhteiskunnallisesti välttämättömän työvoiman tarvetta ja tekee niitä kehittäville kansakunnille mahdolliseksi kasvaa nopeammin väestön lukumäärässä, rikkaudessa ja vallassa ja siten "vallita" niiden kansakuntien yli, jotka käyttävät alkuperäisempiä menettelytapoja. Me puhumme "yhteiskunnallisesti välttämättömästä" työstä, tarkoittaen sillä työtä joka sovelletaan tuotantoon mahdollisimman järkipäisellä tavalla; se on, joka käyttää tehoisimpia työkaluja ja -menetelmiä tarkoituksensa saavuttamiseen. Mies joka kyntäisi puuauralla tai härkävaljakon vetämiällä yksiteräisellä auralla, suorittaisi enemmän ruumiillista työtä eekerinalaa viljellessään kuin mies joka käyttäisi nykyaikaista traktoria ja moniteräistä auraa. Mutta se lisätyö ei olisi enään "yhteiskunnallisesti" tarpeellista, sillä nykyaikainen traktori ja moniteräinen aura ovat ne välineet jotka ovat yhteiskunnallisesti säilyneet ja tulleet otetuiksi käytäntöön vallitsevina viljelysvälineinä. Ne jotka tahtoisivat itsepintaisesti edelleen käyttää alkuperäisempiä välineitä ja menetelmiä, olisivat tuomitut jäämään jälkeen yhteiskunnallisen säilyväisyyden kamppailussa ja lopullisesti joutuisivat syrjäytetyiksi. Ainoastaan yhteiskunnallisesti tarpeelliset rikkauden tuotantoväli-

neet ja yhteiskunnallisesti tarpeellinen työvoima ovat ne jotka määräävät sivistyksen kulkusuunnan ja poliittisen vallan vaihtumisen.

Taloudellisten tekijäin perustärkeys

Olemme nähneet että se historian aika-kausi, joka seurasi napoleonilaisia sotia ja Ranskan vallankumousta, kärjistyi vuosien 1821—1825 vaiheilla sarjaksi teollisia kriisejä, samanlaisia kuin on nykyinen. Aikajoittaisia paniikkeja on seurannut noin kahdeksasta kahteentoista vuoteen vaihtelevina ajanjaksoina, kuten vuosina 1837, 1848, 1857, 1873, 1884, 1893, 1907, 1920 ja 1929, pienempiä pulakausia tai sotia ilmeten niiden välillä. Paniikkeja ja lamaannuskauksia oli ilmennyt erinäisinä historian aikoina ja erinäisten kansakuntien keskuudessa jo ennen tätä sarjaa, mutta vasta kapitalismin täydellisen kehityksen mukana yhdeksänneljätoista vuosisadalla tämä teollinen kiertokulku tuli vakiintuneeksi kapitalistisen järjestelmän luonteenomaisena ilmiönä. Taloudellisen taantumuksen ja lamaannuksen aikakausien syyt olivat vain epämääräisesti määritellyt aikaisempina aikakausina. Tänäpäivänä ne ymmärretään perinpohjaisesti, huolimatta siitä kuinka paljon tahansa tieteellinen mustekala yrittääkin samentaa taloudellisen totuuden selvää vettä viisastelullaan ja hämäännöksillään. Ne syyt muodostavat ominaisen ja tuhoavan vian kapitalistisessa järjestelmässä ja se viika johtaa suorasti ja välttämättömästi kumoukselliseen muutokseen. Koneen ja paljoustuotannon kehittyminen on vain yhteensattuma kapitalismia hallitsevien yleisten lakien kanssa, eikä suinkaan alkusyy paniikkeihin ja pulakausiin. Niitä esiintyisi kapitalistisen tuotanto- ja jakojärjestelmän vallitessa, olkoipa tuotannon tekniikka kuinka alkuperäinen tahansa. On

vain tärkeätä osoittaa että jokaisessa teollisen kiertokulun uusiintumisessa paniikki ja pula tulee aina painostavammaksi ja maailmanlaajuisemmaksi ulottuvaisuudeltaan, sikäli kuin kapitalistinen järjestelmä seuraa luonteenomaista kehityslakiaan, muuttuen kiinteämmäksi ja keskittyneemmäksi koko maailmaa käsittäväksi mekaniismiksi.

Maailman nykyinen asukasluku arvioidaan olevan noin kaksi biljoonaa. Se on ehkä kolme kertaa niin suuri kuin se oli vuotena 1821. Kuitenkin vuosien 1775 ja 1821 välillä tapahtunut teollinen vallankumous, samojen kapitalistiselle kehitykselle luonteenomaisten lakien hallitsemana, aiheutti yhtä suuren yhteiskunnallisen ja teollisen kriisin, niiden kapitalististen kansakuntien väkilukuun verrattuna joihin se ulottui, kuin on se kriisi joka oli seurausena vuosien 1880 ja 1929 välillä tapahtuneesta teknologisesta ja mekanisesta edistymisestä. Koneiden syrjäyttämien miesten suhteellinen prosenttimäärä kapitalistisesti kehittyneiden kansakuntien keskuudessa ei ehkä ollut yhtään vähäisempi. Vakiintuneiden tottumusten, ammattien ja yhteiskunnallisten tapojen murtuminen näissä kansakunnissa oli silloin todennäköisesti yhtä suuri, suhteessa niiden väkilukuun, kuin on nykyisen kumouskauden aikana tapahtuva samanlainen murtuminen. Työttömyyden suhteellinen paljous oli nähtävästi yhtä suuri kumpanakin aikakautena.

Mitä suurimmasta merkityksestä oleva ero tilanteiden välillä on kuitenkin tämä: Vuoden 1821 maailmassa löytyi asumattomia mantoireita, avoimia asutukselle ja kapitalistiselle riistolle. Ne tarjosivat pakopaikan syrjäytetyille työläisille ja tilaa silloisen uuden kapitalistisen järjestelmän laajenemiselle. Amerika, Austraalia ja Afrika tarjosivat purkaustien ylösjuuritulle ihmisainekselle ja ne sivistyneet kansakunnat jotka vielä olivat jälessä tuotantomenetelmien ja teknologian kehityksessä, tarjosivat alati laajenevan riistokentän pääomalle. Tänäpäivänä ei enään löydy sellaista ulospääsytietä. Ei ole enään uusia maita tai mantoireita. Nykyaikainen

kone on tunkeutunut jo kaikkiin niihin. Pyörien, remmien ja kutomakoneiden surina kuullaan kaikkialla, Bombaysta Liverpooliin saakka ja sähköhermot ovat tehneet koko maapallosta, navalta navalle, yhden suuren yhteiskunnallisen ja taloudellisen organismin. Niiden kautta kulkee voima ja kulttuuri nykyaikaisessa muodossaan läpi yhteiskunnallisen maailman. Ainoastaan primitiivinen ja vanhentunut luokkaomistuksen ja -kontrollin metodi on enään jälellä estämässä ihmiskunnan sosialisoitumista.

Teollinen vallankumous, jonka tunnusmerkkeinä ovat olleet uusien keksintöjen käytäntöön ottaminen ja konetuotannolliset prosessit, ei ole kulkenut eteenpäin samalla tasaisella nopeudella, vaan yhtämitaisesti kiihtyvällä vauhdilla. Mitä enemmän koneita, sitä nopeammin uusia keksintöjä, sillä uudet keksinnöt eivät putoile taivaasta eivätkä synny "inspiratsioneista," vaan kehittyvät käytännössä olevista koneista ja prosesseista, sikäli kuin niiden kanssa kosketuksissa olevat työläisten Kädet herättävät ajatuksia uudemmista ja tehoisammista menetelmistä ja parannuksista työläisten aivoissa. Yksi uusi kone siittää monta uutta konetta.

Konevoimalla käyvä kutomakone heitti 800,000 käsinkutojaa Lontoon kaduille vuosien 1820 ja 1840 välillä. Ne jotka säilyivät nälkiintymiseltä ja äärimäistä köyhyyttä seuraavalta suurelta kuolevaisuudelta, liittyivät toisiin syrjäytettyihin käsi-työläisiin ja mailtaan hädettyihin talonpoikiin ja siirtyivät tai heidät karkoitettiin "rikollisina" Amerikkaan ja Englannin siirtomaihin, joissa he ryhtyivät toimeen rakentamaan samanlaista sivistystä ja talousjärjestelmää kuin oli se josta heidät oli juuri karkoitettu.

Mutta tämänpäiväiset syrjäytetyt työläiset, ollen heitä miljoonia kaikissa maissa, eivät voi päästä pakoon siirtolaisina, eivätkä rikkomalla kapitalistisia lakeja ja tulemalla karkoitetuiksi johonkin rangaistus-siirtolaan. Sillä koneet, jotka ovat heidät tehneet tarpeettomiksi, ovat nyt kulkeneet heidän edellään näihin kaukusiin maihin. Nyt ovat koneet ne jotka kulkevat siirto-

laisina ja tunkeutuvat uusille alueille nopeammin kuin niiden ihmisosat — työläiset. Ja siirtolaisena tuleva löytää nyt samat koneet ja saman työttömyyden vastasaan kaikissa maissa joissa kapitalismi on vallitsevana menettelytapana rikkauden tuotannossa. Siirtolaisuudessa uuteen maahan ei siis enään löydy pakotietä ympäröivistä olosuhteista. Yhteiskuntaa vaiwaava tauti on perusteellinen ja luonteenomainen itselleen kapitalistiselle järjestelmälle.

Kuitenkin on pidettävä mielessä että mekanisoinnin tai teknologisen kehityksen nopeus ei ole se syy joka luo köyhyyttä ja työttömyyttä. Kone ei ole se joka tuottaa työpaikattomuutta ja kurjuutta. Vehnän ylituotanto ei ole se joka aiheuttaa leivän puutetta köyhien keskuudessa. Eikä pumputin ja villan ylituotanto ole se joka tekee miehistä ja naisista ryysyisiä ja alastomia. Ei se ole rikkauden liiallinen luominen joka tekee tuottajista pennittömiä ja kykenemättömiä ostamaan edes osaa omista tuotteistaan. Tavallinen jokapäiväinen käsityskyky ja mitä alkeellisinkin yhteiskunnallinen logiikka tekisi yksinpä kapitalistiselle taloustieteilijällekin mahdolliseksi nähdä tämän. Sen yhteiskunnallisen luokan, joka elää ilman työtä, yhteiskunnan taloudellisen rakenteen kehityksen kautta vanhanaikaisiksi jääneiden yhteiskunnallisten lakien ja tapojen itsepintaisen säilymisen varassa, omistus ja kontrolli maahan ja tuotantokoneistoon on syynä nykyiseen maailmanlaajuiseen työttömyyteen ja yhteiskunnalliseen kurjuuteen, samoin kuin se oli syynä rajoitetumpaan kriisiin vuosisata sitten. Maailma jaksoi sen kestää silloin siksi että löytyi ainakin tilapäinen pelastuksen tie siirtolaisuudessa ja uusien alueiden avaamisessa ja kehittämisessä. Tänäpäivänä ei maailma voi enään pelastua pulasta siirtolaisuuden kautta, mutta on sen käännyttävä kelvottomaksi vanhentunutta luokkakontrollin järjestelmää vastaan, kuten se on tehnyt muina aikakausina, ja muutettava järjestelmä. Vallitseva yksityiskapitalistinen tuotannon ja jaon välineiden omistusjärjestelmä on yhä kärkejistyvässä ristiriidassa ihmiskunnan biolo-

gisten tarpeiden kanssa ja sellaisen tilanteen noustua seuraa aina yhteiskunnallinen mullistus ja vallankumouksellinen muutos.

II

Lisäarvo — Rosvojen Ryöstösaaliin alkulähde

Missä tahansa järjestelmässä, jossa elämän tarvikkeiden tuotannon välineet ovat jonkun rajoitetun luokan yksinomaista omaisuutta, näitä välineitä vaillo oleva työläinen ostaa itselleen oikeuden työskennellä elämänsä ylläpitämiseksi ja maksaa siitä hinnan lisätyön muodossa. Työläisen työpäivä, talousopillisesti puhuen, on jaettu kahteen osaan: Ensimmäinen ja lyhempi jakso siitä on se aika jonka hän työskentelee jälleenluodakseen työvoimansa arvon, tai toisin sanoen, toimeentulonsa; ja toinen, pitempi jakso on se jonka ajalla hän tuottaa sen yliarvon, jonka hän on pakotettu luovuttamaan maan, koneiston tai muiden rikkauden tuotantovälineiden omistajalle. Koko työpäivän ajalla tuotetut tavarat, olkootpa ne laadultaan mitä hyvänsä, työnantaja myy ja siten ne tulevat muutetuiksi hintamuotoonsa, rahaksi, ja työnantaja palauttaa työläisen osuuden tässä muodossa takasin. Sitä nimitetään palkaksi, mutta rahamuoto, jossa se maksetaan työläiselle, ainoastaan verhoaa sen tavaramuodon jossa se alkuperäisesti tuotettiin. Todellisuudessa se on vain osa siitä kokonais-tavaramäärästä jonka työläinen tuotti koko työpäivän aikana ja pienempi osa siitä; suurempi osa jääden itselleen työnantajalle. Tavarahan muuttuminen rahaksi eli hintamuotoon myöskin peittää päivän työn jakautumisen kahteen osaan — välttämättömään työhön ja lisätyöhön. Se osa päivän työn tuotteesta, jonka kapitalistinen työnantaja pidättää itselleen, on lisäarvoa.

Työpäivän toisen jakson aikana tuotettu rikkaus — lisäarvo — on se tekijä josta muodostuu kaikkien kapitalististen sijoitusten ainoa tarkoitusperä. Se on kaikkien kapitalististen arvojen perusta. Se on pääoman koko niinkutsutun ansaitsemiskyvyn olemus. Se on kapitalismin sielu. Se on se pyhä lehmä jota palvellaan jumalana. Se on sytykkeenä kaikille kapi-

talistimielisten ihmisten pyrkimyksille. Se on sisältönä kaapuihin pukeutuneiden papismiesten saarnoissa ja pitkäpartaisten filosofien elämänohjeissa, näiden suorittaessa kunniapalvelusta kapitalismin pyhälle lehmälle: "Palvelijat, olkaa alamaiset isännillenne — työskennelkää kovasti ja pitkiä päiviä hänen hyväkseen, niin suuri on oleva teidän palkkionne — taivaassa. Maanpäällä te saatte vain palkan — pelkän toimeentulon — isäntienne ottaessa kaiken muun, mutta taivaassa, kuolemanne jälkeen — ah! mikä kultainen kunnia teitä siellä odottaa — ideologinen heijastus kaikista niistä korvaamatta jääneen lisätyön tuotteista, mitkä te annoitte isännillenne maanpäällä ja mitkä hän muutti aineellisiksi, maallisiksi todellisuuksiksi ja joista hän nautti — elämän huolettomuus, mukavuus, ylellisyys, rauha."

Tämän lisäarvon tuottaminen ja sen muuttaminen rahan ja luoton hintamuuttoon mahdollisimman suuressa laajuudessaan on tarkoituksena kaikella kapitalistisella pyrkimyksellä. Mitä tehoisampi on työläinen ja mitä tehoisampi on koneisto ja työkalusto joihin hänen työvoimansa kulutus kohdistuu, sitä suurempi on tuotannon välineiden omistajalle kasaantuva rikkauten osuus. Työläisen osuus pysyy jotta-kuinkin samanlaisena — juuri riittävästi uudelleenluomaan hänen työvoimansa — toimeentulo hänelle itselleen ja sen verran enemmän että se tekee hänet kykeneväksi siittämään ja kasvattamaan jälkeläisensä — luomaan itselleen jälkeläisiä jotka ottavat hänen paikkansa sitten kun hän on uloskulutettu ja "romuunnettu." On aina olemassa työttömien työläisten vararmeija, parhaimpinakin aikoina, pitämään työpaikkakilpailun kautta palkat alhaisina, pelkällä toimeentulotasolla. Todellisudessa koko kapitalistisen yhteiskunnan toimintamekanismi — sen lait, laitokset ja poliittiset muodot samoin kuin sen uskonnot ja eettilliset sekä moraaliset säädökset — on muovailtu tätä tarkoituksena varten, — ylläpitämään omistamattomien ja työttömien työläisten vararmeijaa, tarkoituksella vakiinnuttaa palkat ja hallita työläiset pelkän toimeentulon ta-

solla. Sen lisärikkauten määrä, joka voidaan tuottaa joko pidentämällä työpäivää tai lisäämällä lisätyön määrää työn vauhtia kiidyttämällä tai työkalujen ja tuotannon välineiden tehoisuutta kehittämällä, on asiallisesti rajoittamaton. Voimme sanoa että samalla kun työläisen osuus luodusta rikkaudesta aina pysyy miltei pelkän toimeentulon tasolla, työnantajan osuutta voidaan lisätä määräämättömästi käyttämällä mitä tahansa tai kaikkia seuraavista keinoista:

1. — Työpäivän jatkamisella.
2. — Parantamalla ja lisäämällä koneiston ja tuotannon välineiden tehoisuutta.
3. — Alentamalla palkkoja eli pienentämällä työläisen osuutta päivän tuotemäärästä.
4. — Työn kiihdyttämällä, pakoittamalla työläinen työskentelemään nopeammin.
5. — Laajentamalla markkinoita tai korottamalla tuotteiden hintoja, korottamalla palkkoja.

Havaitaan että mitä tahansa tai kaikkia näitä keinoja käyttäen työnantajan haltuun jäävä osuus työpäivän tuotteesta lisääntyy, mutta työläisen osuus pysyy muuttumattomana. Tämä onkin se omituinen ominaisuus lisäarvossa, jolla meidän kapitalistinen järjestelmämme lepää ja joka tekee sen niin rakkaaksi kapitalisteiksi nimitetuille, toisten luomalla rikkautella keinottelijoille — sille mitään tuottamattomalle joukkueelle joka "ei työtä tee eikä kehrää", ja kuitenkin Salomon kaikesa kunniasaan oli vain köyhä poloinen verrattuna johonkin näistä myöhäisempien päivien loiseläjistä.

III

Taloudellinen determinismi

Täten me tulemme itse asian ytimeen, jonka ympäri kapitalistisen yhteiskunnan koko organismi kiertää — lisäarvon pakko- luovuttamiseen palkkatyöläisiltä. Sen toimittamiseen vaaditaan kaksi perusteellista seikkaa, jotka ovat perusteellisen tärkeät kapitalistiluokan olemassaololle: Ensiksi, totuttaa ja pakoittaa riistettävä orja henkiseen, moraaliseen ja aineelliseen olosuhteihinsa alistumiseen; toiseksi, ottaa hal-

tuunsa ja pitää hallussaan kaikki rikkaiden tuotannon välineet, sekä koneistossa ja teknologiassa toimitettavat parannukset ja edistykset.

John Stuart Mill sanoi: "On kyseenalaista josko kaikki tähän asti tehdyt mekaaniset keksinnöt ovat keventäneet kenenkään ihmisolennon päivän työtä." Ja se on varsin luonnollista, kun otamme huomioon yhteiskunnan jakautumisen luokkiin — ne jotka suorittavat kaiken työn ja ovat esteet osallistumasta edistyksen hedelmien nautintoon, niiden vaatimusten kautta että heillä ei saa olla muuta osuutta paitsi eläminen kaikkien niiden keksintöjen ja tieteellisen edistyksen paljouden keskellä, jotka virtaavat heidän työstään yhtä luonnollisesti kuin pilvet nousevat merestä; ja toinen luokka joka ei tee mitään työtä mutta ottaa ja pitää hallussaan kaikki yhteiskunnallisen työn tuotteet. Näiden kahden luokan välillä ei koskaan ole ollut, eikä koskaan voi olla muuta suhdetta kuin lakkaamaton kamppailu, siihen saakka kunnes työläiset järjestyvät luokkana ja ottaavat haltuunsa tuotannon välineet ja vallan joka seuraa niiden omistusta, sekä hävittävät ikuisiksi ajoiksi luokkavallan maailmasta.

Ajan ja välttämättömyyden sellaiselle työläisten toiminnalle määrää historiallisesti yhteiskunnan taloudellisen rakenteen kehitys; se on, kehittyminen tuotannon yksilöllisistä käsityömenetelmistä nykyaikaiseen koneellisen paljoustuotannon laajaan yhtenäisyyteen ja maailmanlaajuisiin markkinoihin. Tuotanto, ennen yksilöllistä, on muuttunut yhteiskunnalliseksi; omistuksen, kontrollin ja tuotteiden jaon menetelmät ovat pysyneet yksilöllisinä. Tämä on ristiriita joka sotii luonnollista kehitystä vastaan, aiheuttaen yhteiskunnallisen painostuksen ja kamppailun joka voi päättyä vasta silloin kun yhteiskunnallistunut tuotanto soveltautuu yhteen työläisten kollektiivisen omistuksen ja kontrollin kanssa.

Että työläisten vapaus luokkasorrosta ja riistosta on riippuvainen rikkauden tuotantovälineiden kehityksestä ja kontrollista, sen näki selvästi Aristoteles jo yli 300

vuotta ennen nykyisen ajanlaskun alkua. Hän sanoi: "Jos kutojain sukkulat kutoisivat itsestään, silloin ei tarvittaisi ammattityöläisiksi harjoittelijoita eivätkä isännät tarvitsisi orjia." Ja niin me saavumme siihen toiseen ihmisellisen edistyksen suureen lakiin, jonka ensiksi esille toivat Karl Marx ja Frederick Engels, taloudellisen determinismin lakiin ja historian taloudelliseen tulkintaan. Se osoittaa että jokaisella historiallisella aikakaudella se tapa jota kunkin aikakauden ihmiset käyttivät rikkauden tuotannossa ja jaossa oli määräävä tekijä sen aikakauden lakien, laitosten, moraalissäädösten ja ihanteiden luonteenomaiseen laatuun nähden. Tämän täytyy olla totta, sillä ihmiselämä, kuten kaikki muutkin elämän muodot, on riippuvainen elämän välineiden tuotannosta. Ne työkalut ja työskentelykeinot joita ihmiset käyttävät toimeentulonsa hankinnassa, ovat kaikkina aikoina näytelleet valtavinta osaa ihmiskunnan pyrkimysperien muodostelmissa; rikkauden tuotantovälineiden kontrolli on aina määrännyt yhteiskunnallisten ja poliittisten laitosten muodon. Silloin kun ihminen astui esiin primitiivisestä taustastaan ja osoitti etevämyytensä toisten primaattisten olentojen yli, teki hän siten työkaluja käyttävänä eläimenä.

Historian täydelleen tukemana voidaan sanoa että yksilöllisen vapauden laajuus ihmisten ja kansakuntain keskuudessa on aina ollut suhteellinen sen kontrollimäärän kanssa joka heillä on ollut elintarvikkeidensa hankkimisessa käyttämänsä maan, työkalujen ja tuotantovälineiden yli. Taloudellinen varmuus on vapauden perusta. Se joka hallitsee kansakunnan rikkauden tuotantovälineet, omaa vallan kansakunnan yli. Kaikki valta on perusteeltaan taloudellista.

Poliittisen vallan keskipisteiden siirtyminen kansakuntain keskinäisessä kilpailussa on aina seurannut vallinneiden rikkauden luomisvälineiden kontrollin siirtymistä. Ja kansakunnan sisällä on yhden luokan omaama kontrolli rikkauden tuotantoon tehnyt sen koko kansakuntaa hallitsevaksi luokaksi, siten tuoden esille luokkataistelun. Ihmisjoukot, joilta kielletään

maan ja työkalujen vapaa käyttöoikeus, ovat sen luokan armoilla joka hallitsee näitä elämän ylläpitovälineitä. Mitkään lait tai "oikeuskirjat" eivät voi taata oikeuksia luokalle jolla ei ole järjestettyä kontrollivoimaa niihin välineihin joilla se hankkii toimeentulonsa.

Voimme siis sanoa että ihmisellisen edistyksen historia on ollut työkalujen kehityksen historiaa, sanan laajassa merkityksessä, tarkoittaen kaikkia välineitä joilla rikkautta luodaan. Tämä kehitys on ollut kamppailua rikkauten luomisvälineiden kontrollista. Kaikki poliittiset ja yhteiskunnalliset laitokset; kaikki vakiintuneet ajatussuunnat uskonnollisella ja poliittisella alalla; kaikki moraalikäsitteet; kaikki yhteiskunnalliset tottumukset ja ta-

vat ovat olleet vallinneiden rikkauten tuotantomenetelmien ja niissä käytettyjen välineiden kontrollin muovailemia. Kunkin aikakauden lait ja moraalikäsitteet ovat sen aikakauden rikkauten luomisvälineiden omistajain muodostamia ja tulkitsemia, yksinomaisen luokkakontrollinsa turvaamiseksi ja säilyttämiseksi. Mutta keksinnöt edistyvät ja vaihtuvat nopeammin kuin ihmisten tavat ja lait, aiheuttaen lakien ja moraalikäsitteiden murtumisen aina silloin kun uudempi rikkauten tuotantomenetelmä joutuu ristiriitaan lakien ja tapojen kanssa. Me olemme nyt kulke-massa läpi sellaisen kumouksellisen muutoksen aikakauden.

(Jatketaan)

Saksan diktatuurin todellinen järjestelmä. Hitlerin takana valtiopankin johtaja Schacht ja hänen takanaan suuromistajaluokkaa edustava Thyssen.